

Taula de dinamitzadors per a promoure la formulació de preguntes

Àmbits		Dinamitzador d'indagació	Conflicte i Pregunta que es genera
Ecologia	+	diversitat/regularitat	→ Perquè en alguns ecosistemes hi ha més espècies?
Bio Cel·lular	+	dins/fora	→ Com passa la cèl·lula aliments de dins a fora?
Nutrició	+	macro/micro	→ Com arriba l'oxigen dels pulmons a les cèl·lules?
Astronomia	+	passat/present/futur	→ Perquè les estrelles s'apaguen amb el temps?
Geodinàmica	+	aquí/allà	→ Perquè en alguns llocs hi ha terratrèmols i en altres no?
Electricitat	+	causa/conseqüència	→ Perquè en posar la mà, salta la corrent?
Genètica	+	elements/estructura	→ Com s'estructura la informació genètica?
Hidrodinàmica	+	canvis/processos	→ Perquè el globus s'infla si no hi posem més aire?
Clima	+	Interacció/regulació/caos	→ Com es regula la temperatura del planeta?
Dinàmica	+	atzar/determinació	→ Perquè la canica segueix cada cop un itinerari diferent?

Taula 8. Dinamitzadors d'indagació i preguntes d'exemple, modificat de Roca (2005).

Descripció: Aquesta taula proposa perspectives des de les quals identificar conflictes per formular preguntes. Es mostren exemples d'àmbits

Publicació relacionada:

- Roca, M. (2005). Las preguntas en el proceso de enseñanza-aprendizaje de las ciencias. *Educación* Junio-2005, 73-80.
- *Mueve la Lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar Ciencias*. Barcelona (Graó) Jordi Domènech Casal (2022). Premi Joan Profitós d'assaig Pedagògic. <https://wp.me/p25seH-ZR>

Propostes d'aplicació:

- Proposar a l'alumnat diversos tipus de preguntes i que associïn cada tipus de pregunta a un dinamitzador.
- Demanar a l'alumnat que formuli preguntes sobre un àmbit i classificar les preguntes proposades segons el dinamitzador "amb aquesta ens estem fixant en..."
- Proposar la taula a l'alumnat perquè usi els dinamitzadors per ampliar el camp de conflictes i perspectives que pot identificar per formular preguntes.